

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1887.

Andra Kammaren.

N:o 7.

Lördagen den 12 Februari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 5 dennes.

§ 2.

Företogos, enligt derom förut fattadt beslut, val af tjugufyra valmän för att utse Riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare äfvensom sex suppleanter för desse valmän; och befunnos, efter valförrättningarnes slut, hafva blifvit utsedde till:

Valmän:

Herr *A. G. Anderson* i Himmelsby,

» *J. Dahlgren,*

» *Aug. Danielsson,*

» *J. H. Dieden,*

» *G. A. Ekdahl,*

» *P. J. M. Erikson,*

» *E. Ersson,*

» *E. G. Fredholm,*

» *K. E. Holmgren,*

» *C. M. Huss,*

» *J. A. Johansson* i Kalmar,

» *J. Jonsson* i Hertsjö,

» *A. Larsson* i Lund,

» *P. Larsson* i Fole,

» *O. Melin,*

» *S. Nilsson* i Efveröd,

» *J. E. Nyström,*

» *O. B. Olsson,*

» *S. M. Olsson,*

» *A. Persson* i Mörarp,

» *A. E. Petersson* i Hamra,

» *J. Smedberg,*

» *A. Swartling*

och » *N. Åkesson,*

hvar och en med 133 röster, samt till

Suppleanter:

Herr <i>J. G. Smith</i>	med 113 röster,
» <i>P. Truedsson</i>	» 112 »
» <i>L. Persson</i> i Heljebol...	» 112 »
» <i>J. Sällström</i>	» 112 »
» <i>M. Tysk</i>	» 112 »
och » <i>A. Olsson</i> i Ornakärr ..	» 111 »

Mellan de suppleanter, hvilka erhållit lika antal röster, bestämdes ordningen, sådan den här ofvan angifvits, genom lottning.

§ 3.

Föredrogos Kongl. Maj:ts på Kammarens bord hvilande propositioner, af hvilka följande hänvisades till statsutskottet, nemligen:

angående afsöndring af jord från indragna militiebostället Stommen n:o 1 i Vermlands län, och

om ändring i kongl. förordningarne den 26 april 1861 angående dels en allmän hypoteksbank för riket samt dels de allmänna grunder, som vid hypoteksföreningars bildande och framtida verksamhet skola till efterrättelse lända.

Till lagutskottet hänvisades Kongl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående skydd för mönster och modeller inom metallindustrien.

§ 4.

Efter föredragning vidare af lagutskottets utlåtande n:o 3, i anledning af väckt motion om upphörande af den vissa slag af hemman medgifna frihet från inqvartering i fredstid, blef utskottets deri gjorda hemställan af Kammaren bifallen.

§ 5.

I ordningen förekom härnäst lagutskottets utlåtande n:o 4, i anledning af väckta motioner om ändrad lydelse af 2 § i utsökningslagen den 10 augusti 1877.

Angående ändrad lydelse af 2 § i utsökningslagen.

I två särskilda, inom Andra kammaren afgifna motioner, n:o 7 af herr *Allvar Olsson* och n:o 102 af herr *G. Jansson* i Krakerud, hade föreslagits, att första punkten af ifrågavarande lagparagraf måtte erhålla förändrad lydelse, nemligen enligt den förra motionen: »Utmättningsman är å landet kronofogde och länsman, hvar inom sitt tjänstgöringsområde, och i stad stadsfogde»; och enligt den senare: »Utmättningsman är å landet kronofogde samt länsman, då han derom

af fordringsegaren direkt anlitas, hvar inom sitt tienstgöringsdistrikt, och stadsfogde i stad.»

Angående ändrad lydelse af 2 § utsökningslagen.
(Forts.)

Utskottet hade emellertid hemställt, att motionerna icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föränleda.

Efter det denna utskottets hemställan blifvit uppläst, anförde:

Herr Allvar Olsson: Då jag föreställer mig, att min motion icke röner större sympati inom kammaren, än den rönt inom lagutskottet, och jag är förvissad om det lönlösa uti att söka förfakta densamma; så skall jag, herr talman, icke göra något yrkande.

Herr Jansson i Krakerud: Med mitt förslag har jag egentligen afsett en skattelindring för personer, som kanske mest äro i behof af en sådan, och jag har framställt detsamma hufvudsakligen för att förekomma de långa och dyrbara resorna för utmätningsmännen på landsbygden, hvilka fordringsegarne ofta låta dem företaga på gäldenärens bekostnad. Derjemte har jag afsett, att man skulle kunna bereda en extra inkomst för våra lågt aflönade länsmän. Ty om desse lagligen kunde få blifva utmätningsmän, skulle de också komma i åtnjutande af en liten inkomst, utan att man därför behöfde synnerligen betunga vare sig gäldenären eller fordringsegaren. Man skulle härigenom tvärtom lindra deras nuvarande utgifter vid utmätningar. Jag tror därför, att min motion är i denna del ganska befogad, då jag föreslår: »Utmättningsman är å landet kronofogde samt länsman, då han derom af fordringsegaren direkt anlitas». Således skulle det enligt detta förslag vara öfverlemnadt åt fordringsegaren att vända sig antingen till kronofogden eller länsmannen. Det vid 1877 års riksdag tillsatta särskilda utskottet för behandling af förslaget till ny utsökningslag, hvars yttrande af lagutskottet nu åberopas, har äfven på visst sätt ansett hvad jag med min motion åsyftat vara befogadt, men har derjemte sökt påvisa åtskilliga svåra hinder, som ansetts omöjliga att öfvervinna. Bland annat anföres: skulle genom lagens bud alla länsmän förklaras vara utmätningsmän, blefve det därför, enligt utskottets åsigt, nödvändigt att äfven för dem höja kompetensvilkoren, fordra uppbördsborgen o. s. v. För min del har jag mycket svårt att tro, att kompetensvilkoren skulle behöfva höjas i och med att länsmännen fingo rättighet att hålla utmätningar, ty länsmännen förrätta ju redan nu i åtskilliga fall sådana, då kronofogdarne remittera utslag till dem för verkställighet. Således synes det mig, som om det icke skulle vara så alldeles nödvändigt att höja kompetensvilkoren, och jag tror, att det egentligen endast är praktik, som de behöfva. Men om nu kompetensvilkoren ovilkorligen anses böra höjas, synes det mig, som om man icke därför nödvändigtvis behöfde höja deras löner, ty man beredde dem en extra inkomst genom att berättiga dem att vara utmätningsmän, och således höjde man, i och med det samma mitt förslag godkändes, deras lönevilkor. Jag tror äfven, att många länsmän skulle vilja uppoffra ett tusen kronor eller mera för att, om så behöfdes, skaffa sig någon

Angående ändrad lydelse af 2 § utsökningstagen.
(Forts.)

juridisk insigt, om de derigenom komme i åtnjutande af högre inkomst, och jag tror därför detta af utskottet anförda hinder icke vara så oöfvervinneligt. Dessutom bör man väl hafva något förtroende till fordringsegarne, antingen de nu vilja vända sig till länsmanen eller kronofogden.

Vidare anför det särskilda utskottet:

»Den omständighet att inom samma distrikt finnes två behöriga utmätningsmän skulle derjemte lätt kunna medföra åtskilliga förvecklingar; samma fastighet kunde t. ex. komma att utmätas af kronofogden och länsmanen, utan att någondera hade kännedom om den andres åtgärd, och hvardera därför särskildt förordnade syssloman för uppbärande af räntor och hyror o. s. v.»

Detta skäl synes mig vara ganska svagt, ty nog har väl en länsman så stor kompetens, att han kan skriva ett bref till kronofogden och tala om att han hållit utmätning der eller der, och med de kommunikationsmedel vi nu hafva, tror jag icke deruti finnes något giltigt hinder.

Ett annat skäl, som äfven framhållits, är, att länsmanen då skulle ställa borgen liksom kronofogden, och denna borgen borde då bestämmas till minst 1,500 kronor. Men detta anser jag icke böra utgöra något hinder, ty kan länsmanen icke åstadkomma en sådan borgen, så är han naturligtvis icke någon solid karl och i sådant fall kommer icke heller någon fordringsegare att anlita honom.

Sålunda anser jag allt hvad lagutskottet nu anført, och som är alldeles det samma som anfördes af särskilda utskottet vid 1877 års riksdag, numera vara en öfvervunnen ståndpunkt. Jag skulle därför äfven hafva lust att framställa ett annat yrkande, men då ingen reservation afgifvits mot lagutskottets betänkande, är jag må hända ensam om min åsigt och jag skall därför för närvarande icke framställa något yrkande.

Vidare yttrades ej. Utskottets hemställan bifölls.

§ 6.

Angående upphäfvande af föreskriften, att in-teckning för fordran skall inom viss tid förnyas.

Härefter förekom till behandling lagutskottets utlåtande n:o 5, i anledning af väckta motioner om upphäfvande af föreskriften, att in-teckning för fordran skall inom viss tid förnyas.

I detta utlåtande hemstälde utskottet, att ifrågavarande motioner, afgifna, den ena inom Första Kammaren (n:o 1) af herr *A. T. Carlheim-Gyllensköld* och den andra inom Andra Kammaren (n:o 24) af herr *Lasse Jönsson* i Sandby, icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Vid ärendets föredragning begärdes ordet af

Herr *Lasse Jönsson*, som yttrade: Jag vill visserligen icke

klandra lagutskottet för hvad det här föreslagit, ehuru jag naturligtvis skulle varit bäst belåten om dess hemställan gått i en annan riktning, troende hvad jag föreslagit vara till nytta så väl för det allmänna som den enskilde. Jag skall nu icke heller besvara kammarren med något långt försvarstal eller yrka votering; jag skall alls icke framställa något yrkande, men jag måste dock bemöta något af hvad utskottet anfört.

Angående upphäfvande af föreskriften, att inteckning för fordran skall inom viss tid förnyas.

(Forts.)

Utskottet har nemligen på ett ställe sagt, att det fruktar för svårigheten »att så afväga bestämmelserna i detta ämne, att icke å ena sidan en inteckning för en fordran, som verkligen upphört, kan mot fastighetsegarens vilja förblifva kvarstående i fastighetsboken och inteckningsprotokollet såsom gällande, och å andra sidan — hvilket vore ännu betänkligare — en inteckning kan utan innehafvarens vetskap dödas, ehuru den fordran, hvarför den meddelats, ännu är ogulden.» Men i motionen har jag just föreslagit huru denna svårighet skulle afhjelpas. Den komité, som tillsattes af Kongl. Maj:t med uppdrag att uppgöra »förslag till förändrade stadganden för betryggande af egande-, pant- och nyttjanderätt till fastighet» och som bestod uteslutande af jurister, har enats om en sådan förändring, och sålunda tror jag denna utskottets farhåga icke är af synnerlig betydelse likasom den icke i någon mån motsvaras af den skada och förlust, som ofta kan uppstå derigenom att, till följd af glömska eller försummelse af ombudet, den olyckan inträffar, att inteckningen ej blir i rätt tid förnyad. Det måste förefalla högst märkvärdigt, att en på full sakrätt grundad handling, som jag har i min hand och som jag på lagligt sätt åtkommit och låtit införa i protokollet, skall vara underkastad ett slags preskriptionstid och att jag skall riskera en så stor plikt som hela kapitalets förlust, för den händelse jag försummar en eller annan dag af den föreskrifna tiden. Emellertid har den ändring skett i hithörande förhållanden, att intecknade arrenden eller undantag, som äro underkastade samma fara som andra inteckningar, äro befriade från den skyldighet, hvarom här är fråga. Derfor anser jag, att tiden kan vara inne att äfven sådan befrielse medgifves för inteckningar i allmänhet, då de äro införda i fastighetsböckerna.

Utskottet har dessutom velat förringa vigten och betydelsen af hvad jag i motionen framhållit derom, att den nu gällande föreskriften om förnyelse af inteckning skulle medföra åtskilliga kostnader, och utskottet säger dervid, »att två särskilda tingsresor för vinnande af inteckningsförnyelse i allmänhet icke äro nödiga, då det ju äfven på landet finnes personer, åt hvilka uppdrag att ombesörja förnyelsen kan med full trygghet anförtros». Jag vill deremot anmärka, att den som har inteckningen icke alltid är boende inom den domsaga, der inteckningen skall förnyas, utan mången gång långt derifrån, och att han kanske icke inom domsagan har någon bekant, åt hvilken han kan lemna ifrågavarande uppdrag, och han vill naturligtvis icke anförtro det åt hvem som helst. Han måste då göra en lång resa, hvilken låntagaren måste bekosta.

Ännu en sak. Man tänke sig en inteckning, som skall gälla i 40 å 50 år, såsom inteckningar lemnade till hypoteksbanken eller

Angående upphäfvande af föreskriften, att in-teckning för fordran skall inom viss tid förnyas.

(Forts.)

andra kassor. De ligga i banken eller kassan, ty de skola, som sagdt, icke betalas förrän om 40 à 50 år. Det är då bra märkvärdigt, att jag skall behöfva taga ut dem från kassahvalfvet för antingen själf låta förnya dem eller för att anförtro dem till någon annan i och för samma ändamål. Sådana olägenheter kunde mycket väl afhjelpas, om det finnes en lag, som befriade in-teckningshafvaren från denna förnyelse.

Då emellertid ingen reservation förekommit inom utskottet och då jag icke har förhoppning att något förslag i ämnet här skulle vinna någon så allmän tillslutning, att det kunde samla majoritet för sig, vill jag icke besvåra kammaren med något yrkande, utan får finna mig uti att frågan för denna gång fallit, öfvertygad som jag är, att den skall komma igen och då röna ett bättre öde.

Häruti instämde herr *A. P. Lind*.

Vidare anförde:

Herr Sven Nilsson: Jag ber för min del få instämna i hvad motionären yttrat, och jag tror, att lagutskottet bort fatta ett annat beslut i denna för vårt land högst viktiga fråga.

Det finnes ett skäl anfördt i lagutskottets betänkande, som motionären icke vidrörde, men som jag därför ber få något upptaga till skärskådande. Lagutskottet har nemligen ansett, att herrar domhafvande på landet skulle få allt för mycket ökad besvär, om denna förändring uti in-teckningslagen komme att realiseras. Jag hade icke väntat att lagutskottet skulle föreburi ett sådant skäl, då jag föreställer mig, att våra domhafvande villigt underkasta sig detta ökade besvär, om man derigenom kan vinna ett stort och eftersträfvansvärdt mål. Har man i andra länder kunnat lagstifta på sådant sätt som motionären föreslagit, så synes det mig icke heller vara omöjligt hos oss, så mycket hellre som en sådan lagstiftning visat sig alls icke medföra några vådor i de land der den redan finnes, utan tvärt om. Det är i min tanke ett af de verksamaste sätt, hvarpå jag tror att räntan i vårt land kunde nedbringas; ty så länge den nuvarande lagen om in-teckningars förnyande är gällande, är det nästan omöjligt att på enskild väg kunna i utlandet, der räntan är mycket lägre än hos oss, upplåna penningar. Då frågan är af stor betydelse för vårt land, hade man väl hoppats att något motstånd från domarecorpsen icke deremot skulle hafva uppstått af det skäl som lagutskottet föreburi. Som emellertid frågan redan fallit i Första Kam-maren, och något bestämdt lagförslag icke nu föreligger, skall jag icke heller göra något yrkande, men jag hoppas dock, att frågan snart åter skall komma på dagordningen och då röna ett bättre öde.

Herr Andersson i Nöbbelöf: Jag är alldeles af samma tanke som motionären i det hänseendet, att jag anser att, i fall det kunde låta sig göra att slippa förnya in-teckningar, man skulle få billigare kapital i landet. Jag har hört af större godsegare, att de skulle kunna förskaffa sig kapital till 3 1/2 procent ränta, om icke denna

inteckningsförnyelse vore föreskrifven, ett besvär och en risk, som de utländska fordringsegarne ej vilja underkasta sig. Men fast jag i detta hänseende har samma tanke som motionären, har jag dock icke inom utskottet kunnat biträda motionen i dess fulla utsträckning. Det är många hinder, som ligga deremot. Först och främst hafva vi icke något mortifikationsväsende, som skulle vara nödvändigt för att få dödad en inteckningshandling, som förkommit. Visserligen har motionären hänvisat till ett sådant system, men jag anser detsamma icke vara tillfyllestgörande, utan det skulle, enligt min tanke, kunna förorsaka stora bedrägerier, som skulle skada vår kredit, i fall det blefve infördt i öfverensstämmelse med 1867 års komités förslag. Jag för min del tror, att ett annat system skulle vara bättre, om det nemligen bestämdes i lagen, att inteckningshandlingen skulle ställas till viss man, och att den mannens namn skulle införas i fastighetsböckerna, samt att vid transport af ett skuldebref anmälan derom skulle göras hos rätten i den ort, der inteckningshandlingen funnes. Något bedrägeri skulle då icke kunna komma i fråga.

Dessutom finnes ett annat skäl mot motionens bifallande, som, enligt mitt förmenande, är af ännu större betydelse. Det är det skälet, att vi i vårt land ännu icke öfver allt hafva fastighetsböcker upplagda. Så länge det icke skett, kan ett sådant system, som motionären föreslagit, icke tillämpas i fråga om kreditlagstiftningen, ty då skulle man få två olika system, hvilket skulle lända vår kredit till stort men. Detta är det skäl, på grund af hvilket jag företrädesvis ansett mig böra afstyrka bifall till motionen.

Jag anhåller om bifall till utskottets hemställan.

Herr Persson i Vadensjö: Enligt min tanke har lagutskottet behandlat denna fråga temligen lättvindigt. Utskottet säger också: »De fördelar som skulle kunna vinnas genom förslaget genomförande torde således vara, om icke rent af illusoriska, åtminstone föga betydande».

Jag tror deremot frågan vara af ganska stor betydelse, hvilket äfven torde framgå af de betydande summor, hvartill inteckningar endast på denna plats lära uppgå; och besinnar man de fördelar, som skulle vinnas genom ändring af denna lag, nemligen nedsättning af räntefoten, så skall man finna att fördelarne alls icke äro obetydliga. Det är klart att för dem, som icke hafva något att låta intekna eller något att köpa inteckningar för, är hela frågan betydelselös, men så är icke förhållandet med kapitalisterna, ty de veta väl att inteckningarnes förnyande är till stort hinder för erhållande af fördelaktigare lån.

Motionären har anfört, att hufvudsakliga vinsten med en sådan förändring, som föreslagits, vore att i landet få in utländskt kapital. Ja, det är ju klart att så äfven skulle ske, om denna bom nu blefve upplåten. Följden deraf skulle naturligtvis blifva, att de inhemska kapitalisterna finge rätta sig efter de förhållanden, som då komme att ega rum. Derfor synes det mig önskvärdt, om man på ett eller annat sätt kunde få den nu ifrågavarande punkten af inteckningsförordningen upphäfd, synnerligast under sådana tryckta kon-

Angående upphäfvande af föreskrifven, att inteckning för fordran skall inom viss tid förnyas.

(Forts.)

Angående uppjunkturer, som för närvarande. Jag har emellertid under närvarande häfande af förhållanden intet yrkande att göra.

Sedan öfverläggningen härmed förklarats slutad, och efter att inteckning för fordran skall inom viss tid förnyas. Sedan öfverläggningen härmed förklarats slutad, och efter att herr talmannen i sådant afseende gifven proposition, blef utskottets hemställan af kammaren bifallen.

§ 7.

Föredrogs, men blef å nyo bordlagdt, lagutskottets utlåtande n:o 6.

§ 8.

Till handläggning företogs härefter Andra Kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande n:o 1, i anledning af remiss från kammaren af en af herr J. Eliasson väckt motion, n:o 7, i hvilket utlåtande utskottet hemställt, att ifrågavarande motion, som afsåg ändrad lydelse af 11 § i kongl. förordningen angående allmänt ordnande af presterskapets inkomster den 11 juli 1862, måtte få till kammaren återlemnas.

Med godkännande af denna utskottets hemställan, beslöt kammaren hänvisa motionen till behandling af lagutskottet.

§ 9.

Herr *C. J. Petersson* i Eksebo aflemnade en motion, n:o 184, om ändrad lydelse af 17 § riksdagsordningen.

Denna motion bordlades.

§ 10.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

Herr <i>Per Ersson</i> i Vestlandaholm.....	under 6 dagar fr. o. m. d. 14 d. s.
» <i>J. E. Ericsson</i> i Ahlberga	» 9 » » » »
» <i>C. M. Huss</i>	» 6 » » » »
» <i>A. G. Andersson</i> i Himmelsby	» 6 » » 15 »
» <i>Magn. Jonsson</i> i Vansäter	» 5 » » 14 »
» <i>P. M. Larsson</i> i Låa.....	» 9 » » » »
och » <i>O. Schenström</i>	» 4 » » 16 »

Härförutom erhöi herr *F. L. Cöster*, hvilken förut beviljade ledighet tilländagått med den 8 dennes, på derom genom herr talmannen framförd begäran, förlängd ledighet under ytterligare 14 dagar, räknadt från sistnämnde dag.

§ 11.

Till bordläggning anmäldes följande inkomna ärenden:

Riksdagens revisorers berättelse om den år 1886 af dem verkställda granskning af statsverkets samt andra af allmänna medel bestående fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1885;

statsutskottets utlåtande, n:o 5, angående riksgäldskontorets förvaltning under den tid som förflutit sedan början af 1886 års riksdag; samt

Andra Kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande n:o 2, i anledning af förslag om förändradt sätt för utbetalning af pensioner från folkskolelärarynes pensionsinrättning m. m.

Dessa ärenden skulle uppföras främst å föredragningslistan för nästa sammanträde.

§ 12.

Justerades protokollsutdrag; hvarefter kammarens ledamöter åtskildes kl. 12 middagen.

In fidem

A. E. J. Johansson.